25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6910 — 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1908 — ՇԱԲԱԹ — 14 ՐԱՄԱԶԱՆ 1326 — 10 Octobre 1908 — 25me année — N. 6910

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. Պոլսոյ համար տարեկան 80 Ղ.
» » վեցամեայ 45 »
Գաւառներու համար տարեկան 108 »
» » վեցամեայ 60 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 35 Ֆր.
» » վեցամեայ 20 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ

ԱՐԵՒԵԼՔ

10 ՓԱՐԱ — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — 10 PARAS

آره‌وك
ارمنجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درغلبه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

ԻՆՉՈՒ ԽՐՏՉԻԼ

Հետեւելով մեր ժողովրդային կամ, տելի ճիշդը ըսելով, թաղային երեսփոխանական ընտրութեանց, թաղականներու կազմութեանը, նոր ուսուցիչներու մնուցումին, ու, վերջին օրերս ալ քիչ մը աւելի վեր եղած մեր ժողովներու նիստերուն, դիւրաւ կարելի եղած է բմբռնել որ առնասարակ լսին, դաղտագողի ջանք մը կայ ըստ կարի փախչիլ ազատ կուսակցութեանց պատկանող անդամներէ կամ գաղափարներէ։

Ասի իրաւացի չէ։ Եթէ մինչեւ այսօր, սոփսմամբ և առ հարկի, ներելի էր խոյս տալ այդ կարգի անհատներու հետ չիւմն ունենալէ, այսօր՝ դէմքերը թէեւ անտիպոթ, դիրքերը բոլորովին փոխուած են։

Քիչ մը պարզենք։ Ասկէ առաջ ոչ ոք իրաւունք ունէր սոփսլու որ այս ինչը կամ այն ինչը ատոմատակ դնէր կուչին մօտիկ, ուժանակին վրայ գուրգուրար գորովալից իբրեւ թանկագին, փրկագործ, սրտի չա՛ս մօտիկ առարկայ մը վրայ։ Ու նաեւ կրնայինք ըսել թէ, ապէ՛ր ջան, արեւուդ մատաղ, ա՛ռ սա գէնքերը, ձգէ՛ տունդ ու տեղդ, երեսի վրայ, իրենց բոխոտն լաթ՝ բոլոր սիրելիներդ ու, ամէն փոքրանքի կազմ և պատրաստ, մնաս ուն դէմ խիզախ արիաբար, ըլլա՛յ քանտերու մէջ, ըլլա՛յ շղթայի տակ, ըլլա՛յ գնդակի դէմ։ Ու դարձեալ՝ հնար էր բռնարար եռեւէդ քաշել տօնիլ մէկը ու, իբրեւ գերագոյն վարձատրութիւն որու կարելի էր յուսալ, դիշերուան անաւոր մութին մէջ ցոյց տալ, առատաւորի, կախաղանին դժոխային սիւները և լարծուն չուանը մէջտեղէն առկոս մնուսան ճանկի մը պէս։

Ու պէ՛տք է գիտնալ թէ այդ ամէնը տեղի ունեցան Հայ Յեղափոխութեան կեանքին մէջ. առանց բռնութեան, ինքնակամ յօժարութեամբ՝ ամենայն սնակէ ելաւ կորիճ մը, ատրճանակը դրաւ կողքին, ծածկեց զայն իր վերարկուին տակ, ճամբայ ելաւ լրտեսներու, արիաւն հրամոր սասիանները սուր հսկողութեանը մէջէն, անցաւ ամէն ապառնալից վտանգներէ, ու թանկ ծախեց իր տղու

— Երեք տարի առաջ Գոգլէն Պոլիս եկաւ, ու Բրդի Շանի մէջ իր սարքած մէկ ներկայացումին եաքը, Մենանսուութիւն մը բրաւ, պարզ խօսուբառով մը որ, յանկարծ, խենթ դիտաւոր ունեցաւ, իբրեւ օրինակ մտհուն բանեցաւ, ըսել թէ «Ապուչութիւն է խօսք մը տալ և դայն... կատարել. ատի մտհուն չէ, ընդհանրապէս՝ մտհուն է, ըսի է խոստումը չյարգել, ինչպէս օսմ. Կառավարութիւնը խոստումներ կուտայ Հայերուն համար ու չի՛ կատարեր։ Եւրոպական Պատրիարքները ալ անտարբեր կը մնան — Oh! c'est moderne!» Ու ներկայ գտնուող Հայերս երկիւղով կը համակուինք. արդեօք մեզ հոն տեսնող մը պիտի բլլար, արդեօք թատրոնի տարբակ սրահէն Կալաթա Սէրայի բաները պիտի առաջնորդուինք...։ Այդ բանը չպատահեցաւ բարեբաղդաբար, բայց միւս օրը Գոգլէն տիպարեցաւ «Փբոբին ժողվել» ու չուտը Բարիզ առնել։

Այս ճնշումին ազատուող ժողովուրդ մը հարկաւ թէ կը վայլէ ներկայ բլլալու։

Բայց այս գումարումները ուրիշ օգուտ ալ ունին այսօրուան մեր վիճակին մէջ։ Ո՛չ միայն գումարումի ազատութիւն կը վայելենք, այլ նաեւ յեղափոխական գործիչներու թելադրութիւնները կը լսենք և քաղաքական վիճակին, քաղաքական ուղղութիւնին պարզուած կը տեսնենք ու չատ մը անծանօթ իրողութիւններու տեղեակ կ'բլլանք, կը լուսաբանուինք, սահմանադրական սկզբունքներու կը հրահանգուինք ու ազատական գաղափարներէ կ'ազդուինք։ Բաներ որոնք մեր նոր կեանքին հետ չատ մօտիկ առնչութիւն ունին, մեզ կը զբաղցնեն, մեզ կը պարարտեն, մեզ կը հրաշրեն, կ'ոգեւորեն։ Ու կը ծարտարենք ալ, այդ ծափերը, այդ «Կեցցէ՛»ները ինքնին կուգան կը պոռթկան մեր ճնշուած կուրծքերէն, թոքերէն, ջիղերէն...։

Ահա թէ ինչո՛ւ. այս ոգեւորութիւնը օրինաւոր կը դատնինք ու Յեղափոխական «Մնկեր»ներու ճառերը օգտակար կը նկատենք։ Շինիչ խօսքերու պէտք ունինք, կ'ըսենք, որանց ուրանալու նաեւ անհրաժեշտութիւնը քաղաքացիական գործունէութեան օրուն խօսքը կ'ընէ Աբեւի այդ առաջնորդող թերաթիչ յօդուածը։

Այսպէս, ուրեմն, այդ ժամանակից քարոզները կոչում ունին մեր քերը յուզելու փոթորկելու, լուսաւորելու։ Երանի՛ թէ Թուրք Յեղափոխական Մարմիններն ալ չատ ունենային խօսուն բանիրուն «Մնկերներ», որոնք երթային գաւառները ալրազգիներու մէջ մի թիմնիներ կազմակերպելին և օսմ. սահմանադրական առաքելութիւն ընէին, «աչակերակով զամենայն հեթանոս՝ մկրտէին զնոսա յանուն Յեղափոխութեան, հանրաչխութեան և խորհրդարանական գաղափարներու։» Այն ատեն, ա՛լ չպիտի լսէինք արձագանգը այն խժդժութեանց որոնք դեռ կը զորձուին en pleine liberté! Այն ատեն, իբրեւ հեգնութիւն մեր երեսին չպիտի նետէին սա քրդերէն բառերը. «Հուրուսեր չի՛ է, Հուրրիկեր չի՛ է...»։

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ

ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

ԿՐԷՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՊՈՍՆԱ ԵՒ ՀԷՐՍԷՔ

ՅՈՒՅԱՐԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԸՐ ԼՅՈՒՍՈՒՆ ԿՐԷՏԷ

ԵՍ.ԵՏՍ.ԲՍԲՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Սըր Լոտուրա Կրէյ, կ'ըսէ Լոնտոնէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը, Ռուսլրը Նորթուսմպրլէնտի մէջ ճառ մը խօսելով, Արեւելքի տագնապին ակնարկեց և Անգլիոյ ընթացքը սոպէս ճշդեց.

«Որ և է տէրութիւն, որ և է պետութիւն իրաւունք չունի փոխելու միջազգային դաշնադրութիւն մը, առանց հաստատութեանը այդ դաշնադրութիւնը ստորագրողներուն։ Նաեւ չենք կրնար ճանչնալ այդ տեսակ գործի մը արդիւնքը, միւս տէրութեանց կարծիքը չառած և մանաւանդ Թուրքիոյ որ ամենէն աւելի ուղղակի կերպով չահագրգռուող տէրութիւններէն մէկն է։ Հարութիւնը ի՛նչպէս վստահութիւն կրնայ ունենալ, երբ տէրութիւն մը կարենայ, ըստ հաճոյս, յանկարծ բռնաբարել միջազգային դաշնադրութիւններ։ Եւրոպայի մէջ ապառազմութեանց սահմանափակման և նրպատոյ զգացումը կ'աճէր, սակայն կարելի չէ զինուորական ծախքերու զեղչ մը ձեռք բերել, եթէ ամէն ոք ապրի տեւական երկիւղի մը տակ՝ յանկարծ փոխուած սեպելու միջազգային դաշնադրութիւններ, առանց դայնս ստորագրողներու հաճութեանը։ Ներկայ պարագային մէջ մեծապէս փափաքելի է առանց ժամանակ կորնչցնելու ապահովել Թուրքիան թէ Պերլինի դաշնադրութեան որ և է փոփոխութիւն կատարելուն պիտի պատասխանի իր չտեր և կացութիւնը։ Մեծապէս կը փափաքինք որ Լրոյ զարգացումը այնքան արագ կերպով առաջ տարուի որ ամէն տեսակ փոփոխութեան արդիւնքը ըլլայ օգնել Թուրքիոյ նոր կառավարութիւնը և ոչ թէ դայն վնասեցնել։ Պէտք չէ մոռնալ թէ այդ նոր դրութիւնը եթէ որ և է տորնցումի ենթարկուի, կրնայ պատերազմաբեր հանգամանք մը տալ մինչեւ հիմա խաղաղաբեր եղող չարժումի մը։ Նաեւ վանդակ Թուրքիոյ մէջ բոլոր բարենորոգումները և Մակեդոնիան ու Հայաստանը իրենց երբմնի վիճակին ենթարկեցնորէն։ Այստեղ հանդարտ պատճառ մը չկայ կարծելու որ հիմա եղածը խաղաղութիւնը պիտի խանգարէ, վասն զի վերջերս կատարուած նիւթական ու դրական փոփոխութիւնները էապէս այնքան խորունկ չեն։ Պուլկարիա արդէն ինքնօրինութիւն մը կը վայելէր և ինքնօրինութեան ու անկախութեան միջեւ տարբերութիւնը մեծ չէ նիւթական տեսակէտով։»

ՅԻՐՈՒՆԱՆՑ ԻՇԽԱՆԸ

Սոֆիայէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ.— Յէրտինցոս իշխանը, նախարարներուն հետ, երէկ կապրոլոյէ ճամբայ ելաւ՝ անցնելով Շերքաչէն, ուր 1878ի պատերազմին յիշատակարանները այցելեց. նաեւ այցելութիւն տուաւ վանականներուն։ Յետոյ հետեւեան գնաց Շիրքա գիւղին ռուսական վանքը, Պալքաններուն մէջ, ուր հանդիսաւորապէս ընդունուեցաւ վանականներուն կողմէ. ատոնց մեծաւորը ռուսերէն ճառ մը արտասանեց. ապա պատարագ մատուցուեցաւ։ Շիրքայի գիւղին և միւս գիւղերուն բնակիչները գեղցիկ ընդունելութիւն մը ըրին իշխանին։ Իրիկուան իշխանը Բրգանլրքի ժամանեց, ուր կղերը, տեղական իշխանութիւնները, բանակը և ժողովուրդը եռանդագին ընդունելութիւն մը կատարեցին։ Գիւղերը Բրգանլրքի անցնելէ ետքը, իշխանը հետեւեալ առաւօտեան Լեկի-Զաղարա ժամանեց, ուր չորս ժամ մնաց։ Քաղաքը ոտոի մէջ։

ԴՆՍՊԱՆՆԱՆՈՐՀՈՒՐԴԸ

Քորրիերէ տելլա Սերա կ'ըսէ թէ Պերլինի դաշնադրութիւնը վերաքննելու համար դեսպանախորհուրդի մը գումարման պէտքը տեսնելու կը նկատուի չահագրգռուող բոլոր դաշինքներուն կողմէ. նոյն իսկ Աւստրիա ալ կը ճանչնայ այդ պէտքը. հետեւաբար մօտերս է դեսպանախորհուրդի մը պաշտօնական ծանուցումը։ Տէրութեանց միջեւ կատարեալ համաձայնութիւն կը տիրէ Պերլինի դաշնադրութեան 25րդ և 29րդ յօդուածները ջնջելու մասին։ Վերոգրեալ թերթը, պատասխանելով մէկ քանի լրագիրներու հարցումին թէ Իտալիա ալ գոհացում մը ձեռք բերելու է, կը յայտարարէ թէ Իտալիա այդ տեսակ բանի մը փափաքող չէ։

— Իդալիա ալ կ'ըսէ թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը կատարելապէս համաձայն է դեսպանախորհուրդ մը գումարելու առաջարկութեան, որպէս զի Պերլինի դաշնադրութեան դիւանագիտական կեղծիքներուն յաջողդէ լուրջ պայմանագրութիւն մը։

ԱԼՍՏԵՐԴԱՅ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱՅ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Աճէնցիա Իդալիանա»ի կէս-պաշտօնական մէկ զեկոյցը կը բացատրէ Իտալիոյ և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միջեւ գոյացած համաձայնութեան արժէքը՝ Ռուսոյոյ համամտութեամբ։ Այդ համաձայնութիւնը գոյացած է սա հիմներուն վրայ.— Աւստրիա կը հրաժարի Պերլինի դաշնադրութեան 25 ու 29րդ յօդուածներուն իրեն տուած իրաւունքներէն Անդիվարիի նաւահանգիստին և Եկնիրաղաբի գաւառին նկատմամբ։ Այդ կերպով կը պահպանուին Իտալիոյ շահերը՝ վերջնականապէս արգիլելով Աւստրիոյ յառաջացումը՝ Պալքաններուն մէջ։ Կ'ըսուի թէ Ռուսիա Իտալիոյ համամիտ է Պերլինի դաշնադրութեան 29րդ յօդուածին ջնջումը պահանջելու և նեղուցները բանալու խնդիրը երեւան հանելու համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պերլինէն կը գրեն Իտալիոյ Թրիպունա թերթին թէ տեղւոյն հելլենական դեսպանը յայտարարեր է որ Կրետէն Յունաստանի միացնելու խնդիրը հետեւանք մը պիտի չունենայ, քանի որ այդ միացումը արդէն իրապէս գոյութիւն ունի։

— Անգլիոյ թագաւորին և Աւստրիոյ կայսեր միջեւ հեռագիրներ կը փոխանակուին Պոսնան և Հէրսէքը Աւստրիոյ կցելու մասին։

— Կը կարծուի թէ միջազգային նոր դեսպանախորհուրդը Բարիզի մէջ պիտի գումարուի։

— Ֆրանսայի նախարարապետ Պ. Բլէմանսօ ճառ մը արտասանելով յայտարարեց թէ Ֆրանսա, իր դաշնակիցներուն և բարեկամներուն հետ, այժ պիտի տայ խաղաղութեան պահպանման և պիտի չարունակէ իր բուռն համակրութիւնը յայտնել Թուրքիոյ համար։

— Սենդրեկ Նիւզ կ'ըսէ թէ Աւստրիոյ զինուորները գրաւեր են Պէսքայի թիւնէլը՝ սերպական սահմանագլուխին մօտ։

— Լոնտոնի քաղաքական ձեռնտաս շրջանակներուն մէջ կը ծանուցուի թէ սահմանափակ և առաջադրեալ որոշուած ծրագրով միջազգային դեսպանախորհուրդի մը գումարումը կատարելապէս պիտի հաստատէ այդ իրաւունքները և պահանջումները։

—Սերպիոյ բոլոր լրագիրները Պոսնայի և Հէրսէքի խնդրով կը զբաղին և կը յայտարարեն.— «Հայրենիքը վտանգի մէջ է։ Պէլկրատի ամբողջ ժողովուրդը գումարուելիք միթինգի մը կը հրաւիրենք։ Սերպիոյ ժողովուրդը կը բաղձայ ու կը պահանջէ ամէն կերպով և նոյնիսկ պատերազմով մը արգելք ըլլալ Պոսնան ու Հէրսէքը Աւստրիոյ կցուելուն։

—Սերպիոյ դեսպանը, առջի օրը, յայտարարեց Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին թէ Սերպիոյ ամէն կողմերը և մանաւանդ Պելկրատի մէջ արտասովոր ցոյցեր կ'ըլլան թէ՛ Պոսնայի ու Հէրսէքի և թէ Պուլկարիոյ խնդիրներուն դէմ։

—Թանին «Աւստրիական ապրանք մի՛ գնէք» խորագրով յօդուածի մը մէջ խրախուս կը քնդանատէ Աւստրիոյ ընթացքը, ըսելով օր Օսմանցիները երբ քաղաքակրթեալ բոլոր տէրութիւններէն ու ազգերէն բարեացակամութիւն մը, քաջալերութիւն մը կը սպասէին, Աւստրիա բուռն հարուած մը կու տայ ազգին սիրտին։ Թանին կը յանձնարարէ չգնել աւստրիական ապրանք ու խարդախած ապրանքները։ Կ'առաջարկէ վաճառականներուն այլեւս ապրանք չգնել Աւստրիայէն և արուած յանձնարարութիւններն ալ եւ առնել։ Թանին կը յարէ.— «Մենք կ'աշխատինք մեր երկրին մէջ չմնալու այդ ապրանքները. աւելի դրամ կուտանք. եթէ հարկ ըլլայ, բնաւ չենք գներ։ Բայց ակէ վերջը տասնոց մը անգամ չենք տար Աւստրիոյ։ Օսմանցինե՛ր, հայրենասիրութիւնը այսօր մեզ կը հրամայէ այդ տեսակ ընթացքով մը նողկանք յայտնել։»

—Կ. Պոլսոյ ամէն կողմերը ծանուցումներ փակցուած են, որոնցմով հանրութիւնը կը հրաւիրուի աւստրիական ապրանք չգնելու։ Օսմ. երիտասարդներու միւս մասերուն մէջ ալ միեւնոյնը եղած է։ Կ. Պոլսոյ Սէլանիկցի վաճառականները եւ տաեր են Աւստրիոյ գործարանատերերուն եղած յանձնարարութիւնները։

—Բրթի-Շանի պարտէզին մէջ Կ. Պոլսոյ վաճառականները միլիոնի մը պիտի կազմեն՝ Աւստրիայէն ապրանք չգնելու մասին խորհրդակցութիւն կատարելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Սոֆիայէն առջի օրուան թուականով Եէնի Կազէթան ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.—Օսմ. Տէրութեան կողմէ դեսպանախորհուրդ մը գումարելու մասին եղած առաջարկութիւնը Սոֆիայի մէջ մտահոգութիւն պատճառեց։ Բոլոր լրագիրները խարազասէր ու հանդարտեցուցիչ հրատարակութիւններ կ'ընեն։

—Սկիւպէն հետեւեալը կը գրէ Նոյէ Թիւրքայ լրագրին.— Պուլկարիոյ անկախութեան հռչակումը հոս մեծ յուզում պատճառեց։ Ոստիկանութեան աջակցութեանը դիմուեցաւ՝ ժողովրդեան զանգան մասերուն մէջեւ անդորրութիւնը պահպանելու համար։ Մակեդոնիայի մէջ Պուլկարները յայտարարութիւն մը պատրաստեցին՝ ծանուցանող թէ միշտ հաւատարիմ պիտի մնան տէրութեան։ Ամէն կողմ ցաւ կը պատճառէ Պերլինի դաշնադրութեան դէմ եղած բռնաբարումը։

—Թանին կ'ըսէ թէ Վառնայի առջեւ գտնուող օսմ. նաւերը բռնադատուեր են դրօշազարդելով՝ Պուլկարիոյ անկախութիւն հռչակելուն առթիւ. անաստղոյ նաւերէն հարիւրական ֆր. դրամական ուղղակի առնուեր է։

—Հաֆիզովը Բազարճիքէն եկող ուղեւորները կ'ըսեն թէ անկախութեան հռչակումին առթիւ կատարուած խրախճանութեանց միջոցին պուլկար տղաք կոտրտեր են իսլամական Բիւշտիէ վարժարանին ապակիները։ Վառնայի մէջ պուլկար տղաք կը քարկոծեն գիշերը փողոց ելլող իսլամները։

—Յէրտինցոս իշխանը հրամայեր է որ անկախութեան հռչակման առթիւ կատարուելիք հանդէսներուն ատեն Օսմանցիներուն դէմ որ և է արարք տեղի չունենայ։

—Սոֆիայի մէջ անկախութիւն հռչակուելուն առթիւ թնդանօթ արձակուելու ատեն թնդանօթները օսմ. գումբէրութեան չէնքին մօտը գտնուած հրապարակը տարուեր է եւ հոն արձակուեր են, սակայն վեց անգամ թնդանօթ արձակուելէ ետքը, թնդանօթները աւելի հեռուն տարուեր են։

—Ռիթէր կը ծանուցանէ թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը Սոֆիայի իր ներկայացուցիչին հրաման տուեր է որ Բուլգարիոյ երկաթուղիներու խնդրոյն մէջ մասնակցի Անգլիոյ ընթացքին։

—Սոֆիայի օսմ. գօմիսարութեան երկրորդ քարտուղարը ծանուցեր է Բ. Դրան թէ պուլկար կառավարութիւնը նոր յայտարարութիւն մը հրատարակած է, ուր կ'ըսուի թէ բոլոր Պուլկարները պատրաստ են իրենց կեանքը զոհել՝ անկախութիւնը պահպանելու համար։

—Անցեալ գիշեր Բերայի քաղաքացիներուն և սրճարաններուն մէջ Յոյները դուսմարումներ կատարելով, որոշեցին գրամով ու անձամբ օգնել, երբ Պուլկարիոյ դէմ պատերազմ հրատարակուի։ Յոյները խիստ լեզու մը կը գործածեն Պուլկարներուն դէմ. ամէն կողմ բանախօսութիւններ կ'արտասանուին և կը ծափահարուին։ Յոյն քահանաներ թաղերը պտտելով, փափաքողները իբրեւ կամաւոր զինուոր արձանագրեցին։

—Աթէնքէն կը գրեն այս տեղի յունական թերթերուն թէ ժողովուրդէն չատերը, տեղւոյն օսմ. դեսպանատունը դիմելով, յայտարարեր են որ պատրաստ են իբրեւ կամաւոր օգնել օսմ. զինուորներուն, երբ պատերազմ ծագի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ։

—Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ Պուլկարիոյ նախարարը Հրաման տուեր է չվճարել Արեւելեան Բումելիի տուրքին սեպտեմբերի մասնավճարը՝ երկու հարեւան հազար ֆր.։

—Պուլկարական պարտատէրերու դիմերը հարիւրին տասը բարձրացան։

—Մեծ-Եպարքոսը, առջի օրը, հեռագիր մը ուղղելով Սոֆիայի օսմ. գումբէրի փոխանորդին, ծանոյց թէ Պուլկարիոյ անկախութեան վաւերացումը Օսմ. Տէրութեան կողմէ խնդրոյ առարկայ չըլլալէն զատ, մեծ տէրութիւններն ալ անկախութեան այդ խնդիրը չեն ընդունիր ու չեն վաւերացներ, հետեւաբար ըստ առաջնոյն պէտք է իր պաշտօնը չարունակէ։

—Պուլկարիայէն եկող կառավարմիրաւ վակոնները արտաքին մասերուն վրայ կտրճով գրուած է «Կեցցէ՛ Պուլկարիոյ թագաւորութիւնը» և տակն ալ «1908 տարուան տասներորդ ամսուան 22րդ օրը»։ Իգտամ այդ առթիւ կ'ըսէ.— «Օսմ. առաջին կայարանին մէջ պէտք է ուրիշ այդ գրուածները որոնք մեր ազգային արժանապատուութեանը կը դպչին։»

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ԸՆԹԱՑՔԸ

Թանին ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ Անգլիա կ'ուզէ որ դեսպանախորհուրդը գումարուելէ առաջ սահմանուին խորհրդակցութեան ենթարկուելիք ծրագրին յօդուածները։ Անգլիա ստադիր է նոյն դեսպանախորհուրդին մէջ եէնիրաղաբին աւստրիական զինուորներուն եւ առնուելովը չբաւականանալ և այդ մասին ուրիշ պահանջումներ ալ ընել։ Անգլիա ծանուցած է Թուրքիոյ թէ ծրագիրը սահմանուելու պայմանով միայն պիտի հաւանի դեսպանախորհուրդին մասնակցելու։ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Սըր Լոտուրա Կրէյ այս միջոցիս Լոնտոնէն բացակայ կը գտնուի։ Անգլիոյ միւս քաղաքները գացած է արեւելեան խնդրոյն վրայ կարեւոր ճառ մը արտասանելու համար, սակայն հարկ եղած հրահանգները տուած է արտաքին գործոց խորհրդակցին, որ Անգլիոյ ընթացքը ամբողջովին պարզած է։ Լոնտոնի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը յուսացուի թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքիի կողմէ մօտերս Լոնտոնի տրուելիք այցելութենէն մեծ արդիւնքներ ձեռք պիտի բերուին։ Ֆրանսա ալ որոշած է դեսպանախորհուրդին մասնակցիլ։ Անգլիոյ տաքցարկած պայմաններով։ Իտալիա առայժմ կ'ուզէ խնդրոյ առարկայ ընել Պերլինի դաշնադրութեան այն մասը որ Սեւ Լեռան կը վերաբերի։ Այդ մասին կ'երեւայ թէ մինչեւ մէկ աստիճան ազդեցութիւն գործած է այն պարագան թէ Սեւ Լեռան խնամը Իտալիոյ թագաւորին ամերն է։ Ռուս կառավարութիւնն ալ Բեղերապուրկի օսմ. դեսպանին յայտարարեր է թէ դեսպանախորհուրդին համակարծիք է, սակայն անոր մասնակցելու համար հարկ կը տեսնէ նախապէս կարգ մը պայմաններ առաջարկել։

—Նոյն Ֆրայէ Բրեսսի Բարիզի թղթակիցը կը գրէ թէ Անգլիա, Ֆրանսա ու Ռուսիա համակարծիք են վերաժողով մը առաջարկելու միւս տէրութեանց։ Նոյն թղթակիցը, Ռուսիոյ, Իտալիոյ և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարարներուն միջեւ ակէ առաջ կատարուած տեսակցութեան վրայ խօսելէ ետքը, Անգլիոյ մասին կ'ըսէ.— «Անգլիոյ կառավարութիւնը, խնդիրը օրինաւոր ճամբով կարգադրուելէ առաջ, պիտի չճանչնայ պուլկար թագաւորութիւն մը, որուն գոյութիւնը դաշնադրութեանց հակառակ է։ Անգլիա պիտի չընդունի Պուլկարիոյ անկախութեան վերաբերեալ զեկոյցը և Ֆէրտինանտը իբրեւ թագաւոր չճանչնալով, դեսպան ալ պիտի չունենայ դաշնադրութեամբ չվաւերացած թագաւորի մը մօտ։

—Կ. Պոլսոյ ռումանական դեսպան Պ. Բարիլու յայտարարեր է թէ Ռումանիոյ բանակէն զօրաբաժին մը պատերազմական վիճակի մէջ դրուած է։ Այդ զօրաբաժինը ո՛չ թէ Տոպրուճայի, այլ Պուքրէշ-Լվրովայի կողմերը զրկուած է։

—Յունական թերթերը կ'իմանան թէ Աթէնքի նախարարաց Խորհուրդը նկատողութեան առեր է անցեալները կատարուած մարդասպանութիւններուն մասնակցող պահեստի զինուորները չարձակելու խնդիրը։ Այդ մասին վերջնական որոշում մը տալու համար Եորկիոս թագաւորին վերադարձին պիտի սպասուի։

—Պալքան լրագիրը, «Կիպրոսի դաշնադրութիւնը կա» խորագրով հետեւեալը կը գրէ.—«Լրագիրներուն մէջ հրատարակուեցաւ թէ Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ ծագած անհամաձայնութեան վրայ, Անգլիա ձեռնարկած է ուղղակի պաշտպանելու օսմ. իրաւունքները և թէ նոյն իսկ իր նաւատորմը Սեւ Ծով ղրկելով Վառնայի ու Պուքրազի պիտի սպառնայ։ Այս լուրին վրայ քաղաքական մէկ քանի չրջանակներու մէջ հարցում եղաւ թէ Անգլիա ի՞նչ իրաւունքով այդ սպառնալիքը կ'ընէ։ Նաեւ Վիեննայի ու Պերլինի լրագիրները կարգ մը քննադատութիւններ ըրին։ Ամէն ոք գիտէ թէ Անգլիոյ այդ սպառնալիքը անուղղակի կերպով Աւստրիոյ ու Ռուսիոյ դէմ է, որոնք կ'ուզեն խնդրոյն միջամտել և Պուլկարիոյ այժմ տալ։ Այդէն Օսմ. Տէրութիւնը եթէ պատերազմ հրատարակէ և Ռուսիոյ կամ Աւստրիոյ կողմէ չարժումը եթէ տեսնուի, կիպրոսի դաշնադրութիւնը կը տրամադրէ որ Անգլիա գործնականապէս մասնակցի պատերազմին։ Այդ դաշնադրութիւնը արդարեւ մինչեւ հիմա մոցուած էր, սակայն քանի որ հիմա Թուրքիա Անգլիոյ վաղմի բարեկամութեանը արժանի սահմանադրական վարչութիւն մը և լուրջ կառավարութիւն մը ունի, ուրեմն բոլոր քաղաքական դաշնադրութեանց տրամադրութիւնները այլեւս գործադրելի են։ Այդ պատճառով է որ Անգլիա լացարձակապէս սպառնալիքի կը ձեռնարկէ։»

—Կ. Պոլսոյ պուլկար գործակատար Պ. Կէչով տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեր է.— «Վատահ եմ թէ Թուրքիա թշնամական ընթացքի մէջ պիտի չգտնուի Պուլկարիոյ հանդէպ։ Նաեւ կատարեալ հաւատք ունիմ թէ պատերազմի պիտի չհասնի։ սակայն տարակոյս չունիմ թէ Թուրքիոյ հետ արիւնալի ընդհարումի մը առաջ, եւրոպական ընդհանուր պատերազմ մը պիտի ծագի։»

—Աթէնքի մէջ յանձնառուները ուսելիք կայն կը պատրաստուին երեսուն մարտանաւերէ բաղկացած անգլիական նաւատորմիղին համար, որ մէկ քանի օրէն հելլենական ջուրերը պիտի ժամանէ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ծովային նախարարութիւնը որոշեց Մեհուտիէ, Ֆէրիզ Պիւրեն, Ալիոլլահ ու Մուլինը Զաֆէր դրասնորները և Պէրբ Սարպէդ ու Բէյբը Շեվքեդ Թորփիլատաները Միջերկրական ղրկել։ Նաեւ Տարտանէլ գտնուած մարտանաւերուն մեծ մասը Նորոգութեան կարօտ բլլալով, դայնս կ. Պոլիս բերել տալ։

—Մեր Թուրք պաշտօնակիցները կը քննադատեն յաւելուածները և մանաւանդ գիւղերները ծախսուածները, որոնք նոր բան մը չեն պարունակեր և անկարելւոր լուրեր են, բայց ժողովրդեան հետաքրքիր ու յուզեալ վիճակին օգտուելու համար կը հրատարակուին։

—Բէյօր Ալի և ընկերները, որոնք անցեալ օր ցոյցեր կազմակերպեցին, առջի օրը նոյն անպատշաճ ընթացքներու մէջ գտնուեցան պատերազմական պաշտօնարանին առքեւ, որով խկոյն ձերբակալուեցան։ Ատոնք անցեալ օր Շէյխ-իւլ-Իսլամին կառքին ապակիները կոտրտած էին։ Զրոյց եղաւ թէ Շէյխ-իւլ-Իսլամը հրաժարած է, ըսելով որ չի կրնար պաշտօնավարել այն տեսակ ատեն մը երբ սահմանադրական վարչութեան դէմ փողոցներուն մէջ կատարուած ցոյցերը թոյլատրելու ատիճան տկարութիւն ցոյց կը տրուի։ Մէկ քանի կրօնաւորներ նամակ մը ուղղելով Ի՛ տաքի, կ'ըսեն թէ Բէյօր Ալիի արքանեակները կրօնաւոր չեն, վասն զի Բէյօր Ալի ծրար մը կերպաս պատուելով ատոնց գլուխը փաթթել տուած և իբրեւ կրօնաւոր իրեն հետ ճամբայ հանած է։ Նամակագիրները խստիւ կը պախարակեն ատոնց արարքը, իբրեւ մեծ արատ մը խլամ կրօնաւորներուն համար։ Բէյօր Ալիի գլխաւոր արքանեակներն են անոնք՝ Գոնկալը Էակիճի Ալի և Քոլիբքեր Մէհմէտ։ Բէյօր Ալի հարցաքննուելով յայտարարեց թէ քանի որ ամէն ոք ազատ են, ինք ալ ազատ է, թէ Ֆաթիհի մզկիթին մէջ տասերկու օր քարոզած է ժողովրդեան և թէ կայս. պալատ ալ երթալով կարգ մը պահանջումներ ըրած է։ Հարցաքննիչը հարցուցեր է թէ իր այդ ապօրէն ընթացքը որո՛ւն թելադրութեամբը կատարած է։ Բէյօր Ալի պատասխաներ է որ ինք, որ կրօնաւոր է, և իր ախակերտները։ Երկու արքանեակները ըսեր են թէ իրենք բանէ մը տեղեկութիւն չունին և թէ Սահմանադրութեան դէմ ընթացք մը չեն ունեցած։ Ոստիկանութիւնը քննութեան կը ձեռնարկէ, ատոնց ընկերները գտնելու համար։

—Սկիւտարի Եէնի Ճամիին խամի փոխանորդ Ապտիւլգատէր Էֆ. ալ քարոզ տալէ առաջ պահանջեր է որ ժողովուրդը իրեն համակերպելու երդում ընէ. այդ տարօրինակ երդումին ետքը ժողովուրդը խամին հեռանալով դուրս ելեր է. փողոցները պատելով Հէյալ խաղցնող խանութները գացեր ու վարագոյրները պատռեր են. հանդիսատես տղաք չուարեցով, ոչինչ են դուրս խուժել։ Վերջապէս անդորրութիւնը վերահաստատուելով այդ խմամը ու արքանեակները՝ թէնէքէճի Անմէտ, ուրիշ անձ մը՝ Անմէտ անուն և համրիչ ծախող երկու Պուխարացիներ, ձերբակալուեր են։

—Իզտամ հրաւէր կը կարդայ նախկին խաֆիյէներուն որ ժողովուրդը յուզելու չձեռնարկեն, վասն զի այլ եւս ազգը անհոգ և թոյլատու պիտի չգտնուի իրենց մասին։

—Գարամանցի Քոչօ անուն մարդ մը, անցեալ գիշեր, Սերպիոյ դեսպանատան առքեւ ցոյց կատարողներու հետ խառնուելով, Կալաթա Սէրայի առքեւ ժամանելուն, կարգ մը ձեռնարկներ ըրեր է նոյն տեղի բանտարկեալները արձակել տալու համար։ Բանտարկեալներն ալ դուրս ելլել փորձեր են, սակայն ոստիկանութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելով արգիլեր է։ Քոչօ ձերբակալուած է։

—Քաղաքական Զիվէր պէյ Բերայի թաղապետութեան պաշտօնարանին մէջ իթիմարի սեղան մը տուաւ ի պատիւ Բարիզի քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ Պ. Թիւռոյի։ Երկու կողմէն բանասօութիւններ արտասանուեցան մաղթելով որ ուելի ամրանալու Թուրքիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ եղած բարեկամական և համակրական կապերը։

—Խարբերդի նահանգին կուսակալ անուանուեցաւ Միթիլլիի նախորդ կառավարիչ Նուսրէթ փաշա։

—Կայս. սենեկապետ անուանուեցաւ Ամէտի գիւանին երկրորդ օգնական Բիֆաթ պէյ և վերաքննիչ ատեանին առաջարկական ճիւղին նախագահ Ալի Կալլոպէյ։

—Սամսոնի իշխանը հեռագրած է Մեծ-Եպարքոսին թէ նոյն կղզին նկատմամբ տարածուած անհիմնաւոր զրոյցներ անհիմն են և արդիւնք Սոֆիայի ու ընկերներուն յերիւրանքներուն։

—Թուրք լրագիրներուն մէջ հրատարակուած պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ առեւտրական ծովային դատարանը սկսաւ. 23էն սկսեալ մանկ հոչակած է Պոլիս, Մամմուտ Փաշա, Զորլաքը խանին գիմացը, մանիֆաֆաթուրայի վաճառական Մաքսուտ էֆ. Մէրճանճեանը։

ՍՅԱՆՈՍՅԻՆԵՐՈՒՆ ԽՆԴԻՐԸ

Սթամբոսցիները, խմբագրութիւնս միջոցաւ, հանրագիր մը մատուցած են Մեծ-Եպարքոսին, խնդրելով որ այդ գաւառակը բաս առաջնոյն գայմագամութիւնս վերածուի։ Խնդրարկուները կ'ըսեն թէ Զիր գաւառակը, որուն կեդրոնն է Սթանոս քաղաքը, վեց տարի առաջ գիւղախումբի փոխուեր է։ Նոյն քաղաքը՝ վերոգրեալ կարգադրութենէն առաջ, հազարի մօտ տուն, հարիւրինգ գիւղ և 25,000 բնակիչ ունէր։ տարեկան 25,000 ոսկի հասոյթ կ'արտադրէր՝ իբրեւ ոչխարի տուրք, տասանորդ, զինուորական տուրք և այլն։ Նաև չատ ալ չէն էր, սակայն գիւղախումբի փոխուելէն ի վեր տուներ, խաներ, խանութներ, օթէլներ և «Էնքարլ սոֆը» անուն կերպասը պատրաստող աշխատանոցները պարապ մնացած են և տուերակ բլլալու մօտ։ Առեւտուրն ալ դադրած է։ բնակիչները թշուառութեան մատնուած են և իրենց անձնական ու պաշտօնական գործողութեանց համար դժուարութիւն կը քաշեն, վասն զի Զիր և Զբաղքատատ գիւղախումբերը, Էնկիւրիի կեդրոնական գաւառակին ենթարկուած բլլալով, դատարաններէն չատ զրաղած են, որով Ժողովուրդը կը հարկադրուի օրերով ոտաւոր խաներու մէջ։ այդ պատճառով չատերը կը հեռանան նոյն տեղերէն։ Այդ մասին քանի անգամ Էնկիւրիի կուսակալութեան եղած դիմումները օգուտ մը չէն ունեցած։ Սթանոս վեց ժամ հեռուն կը գտնուի Էնկիւրիէն։ Աղգային կալուածներն ալ, որոնք տարեկան 150 ոսկի կ'արտադրէին, հիմա հազիւ 10—15 ոսկի կը բերեն։ Խմբագրութիւնս Մեծ-Եպարքոսին մատուցց այս հանրագրութիւնը և կը յուսայ թէ Ն. Բարձրութիւնը պիտի բարեհաճի այդ մասին պէտք եղած հրամանները տալ որոնց որ անկ է։

ՀՐԷԱԿԱՆ ՄԻԹԻՆԿ

Հրեաներու Ազգային Դաշնակցութիւնը, «Անվա», վաղը, կիրակի, միթինկ մը պիտի գումարէ Թիւմենիայի սրահին մէջ, կէս օրէն յետոյ, ժամը 2ին, իր ծրագիրը պարզելու համար։

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՀՐԱՒԻՐԱԳՐԵՐՈՒ ԵԿԱԾ

ՊԱՏՃԷՆ

ԵՐԷԿԻ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐՈՒՆ

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄԸ

Տեղապահ Սրբազանին կողմէ եղած հրաւէրին համաձայն երէկ առաւօտ Ազգ. Պատրիարքարանի ընդունելութեան դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ Ազգ. Երեսփոխանութիւնս, եկեղեցական թէ աշխարհական, գումարումը, խորհրդակցելու համար կաթողիկոսական ընտրութեան խնդրին վրայ և որոշելու հաւար թէ ի՞նչ պէտք է ընեն որպէս զի հրաւիրագրերը դան, քանի որ հազիւ ամիս մը կայ կսիողիկոսական ընտրութեան։ Ներկայ էին 50ի չափ երեսփոխաններ։ Կը նախագահէր Տեղապահ Դուրեան Սրբազան որ առեանը բանալով բաւ թէ այսօրուան գումարումը թէեւ գարման մը խորհելու համար է դեռ Պատրիարքարան չհասած հրաւիրագրերուն մասին, եւ սակայն բարեբաղդ զուգադիպութեամբ մը՝ Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի կողմէ յատուկ պատգամաւոր մը այսօր բերած է հրաւիրագրերը և ներկայացուց զանոնք ներկայ երեսփոխաններուն։ Տեղապահը, որ ձեռքը ունէր այս առթիւ գեսպանին իրեն ուղղուած մէկ ֆրանսերէն նամակը, կարդաց ներկաներուն, որով դեսպանը կը յայտնէր թէ իր կառավարութիւնէն սատցած բլլալով՝ Սիսոգին կողմէ զրկուած հրաւիրագրերը, դանոնք կը զրկէ Ազգ. Պատրիարքարան, որպէս զի ըստ այմմ ձեռնարկին պատուիրակներու ընտրութեանը։ Յետոյ կարդաց Սիսոգի այդ հրաւիրագրին մէկ օրինակը, զոր կը հրատարակենք ստորեւ։ Պատրիարքարանի ցանկին համեմատ Սիսոգը Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքութեան անունով զրկած էր 47 վիճակներու հրաւիրագրերը, մէջը բլլալով նաև Երուսաղէմը, Կիլիկեան և Աղթամարը։ Իսկ առայժմ 44 վիճակներէն միայն 14ը առանց հրաւիրագիր և Պատրիարքարանէ հրահանգ ստանալու արդէն կատարած էին իրենց կաթողիկոսական պատգամաւորի ընտրութիւնը և հետեւաբար դեռ 33 վիճակներ կը մնային ընտրութիւն չկատարող։ Ներկայ ժողովականներու մէջ այս առթիւ խնդիր եղաւ հրաւիրագրերուն ուշացմանը։ Ազգ. Երեսփոխան Սարամ էֆ. Հալաճեան առաջարկեց որ հեռագրաւ վիճակներուն ընտրութեան հրահանգ տրուի Պատրիարքարանէն, յայտնելով թէ հրաւիրագիրները հասած են և պիտի զրկուին առաջին թղթատարով։ Իսկ եկեղեցական երեսփոխան Տ. Գրիգորիս վրդ. Պալագեան բաւ թէ պատգամաւորները 30 օրուան մէջ չեն կրնար ընտրուիլ և մեկնիլ Էջմիածին. Արիստակէս էֆէնտի Դասապեան եւս նոյնը կրկնեց և առաջարկեց որ մէջտեղ մը խորհուի ընտրութիւնները յետաձգելու տալու համար։ Սակայն ներկայ մեծ ժողովականները, զրեթէ մեծամասնութիւնը, անգործնական նկատեցին և անհաւանք թողուցին այս առաջարկները։ Գրիգոր էֆ. Զանրազ առաջարկեց որ Տեղապահին կողմէ Ռուսիոյ դեսպանին ուղղուիք պատասխանագրին մէջ փափկութեամբ շեշտուի սա պարագան թէ՝ ինչու համար որդիօք ընտրութեան տեղ մը մնալով կը զրկուին հրաւիրագրերը, մինչդեռ կարելի էր զանոնք տարի մը առաջ զրկել։ Ներկաները և Տեղապահ Սրբազանը չատ օրինաւոր գտան այս առաջարկը և իրենց համամտութիւնը յայտնեցին. ուստի որոշուեցաւ որ դեսպանին ուղղուիք նամակը այս դիտով խմբագրուի։ Յետոյ Տոքթ. Տաղաւարեան ըսաւ թէ ոչ նուազ կարեւոր խնդիր մըն է նաև Պոլսոյ պատգամաւորներուն ընտրութիւնը որուն համար հարկ է անմիջական կերպով օրինաւոր Ազգային Ժողով գումարել և ընտրել Պոլսոյ եկեղեցական և աշխարհական կաթողիկոսական պատգամաւորները։ Այս առաջարկութեան սատպողականութիւնը ընդունուելով հանդերձ խնդիր եղաւ թէ՝ մինչեւ այսօր ընտրուած երեսփոխանները կրնա՞ն օրինաւոր մեծամասնութեամբ նիստ կազմել։ Ասոր վրայ Տեղապահ Սրբազանին հրամանաւ, Դիւանատունէն բերուեցան երեսփոխանական ընտրութեանց տեղեկագիրները և ստուգուեցաւ որ մինչեւ այժմ ընտրուած են.

16 գաւառային երեսփոխան
49 պոլսական »
20 եկեղեցական »

Համագումար 85. հետեւապէս նիստ-կան վարդապետութեան և կանոնաց Սրբոց Հարց ի պարծանս լրութեան Աստուծոյ և ի պարծանս Եկեղեցւոյ մերոյ Սրբոյ։ Եւ եթէ հանդիպիցի արգելանաց անձամբ ներկայ գտանել ի Սուրբ Էջմիածին ի ժամադրեալն աւուր, յայտնեսցի բարեհաճեսջիք առաքել ի ժամանակին դներկայացուցչ Ձեր զընտրեալն ի Ձէնջ։ Իսկ եթէ ըստ սնանկութեան իմիք հանգամանաց և գիպուածոց ո՛չ յաջողեցայ ո՛չ հոգեւորներկայացուցչի. . . . . Ձերոյ և ո՛չ աշխարհական պատգամաւորի իրաւունս յայտնելոյ զկարծիս Ձեր և զոր ըստ ամ այն՝ թէ զո՞ ոք յեկեղեցականաց գտանէք արժանաւոր այնմիկ վերասալեան Հայրապետական իշխանութեան, առաջարկել կամիս. Սիսոգիս գրաւոր, զի մի՛ արգելցի ընտրութիւնն ի նշանակեալն անդր։

Ի Վերջ բանիցս Սիսոգիս Սրբոյ Էջմիածնի հանդերձ Ուխտիս Միաբանութեան Սրբոյ Աթոռոյս՝ միշնորդութեամբ ամենայն Սրբութեանց հանգուցելոց ի սաճարիս, ամենաջերմեռանդն աղաթիւք առ Աստուած հայցել զիան համայն ազգակեաց հոգեւորականաց և բարեպաշտոն ժողովրդականաց հայաստնէից մնծաց և փոքունց բնակելոց ի վիճակիս զերկար կեանս, զյաջողութիւն ամենայն բարեպաշտակ գործոց և զբարգաւառութիւն ամենայն առաքինական ձեռնարկութեանց պանպանելով զամենեսեան զնոսա ընդ հովանեաւ ամենազօր Աջոյն Լուսոյ անմեռս յամենայն երեւելի և անտեսանելի թշնամեաց ըստ հոգւոյ և ըստ մարմնոյ. Ամէն։

Տեղակալ ասեղնագործի Սիսոյի
ԳԷՈՐԳ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
Ս.Եղբամ Սիսոյի
ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿ.
ՅՈՒՍԻԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
Ն. Պ. Ս տզպի Յ. ՄՈՒՏԵԱՆՑ

ՀԱՆԵՑԵՐԸ ԵՒ ՔԵՒԻՐՏԵՐԸ.— Քիւրտ քօմիտէին անդամներէն մէկը սա նամակը ուղղած է Իզտամի. «Զորեքշաբթի օր, Իզտամ լրագրին մէջ հրատարակուած էր Հ. Յ. Դաշնակցութեան Թղթակցին մէկ հեռագիրը, ուր պատմուած դէպքերը Սամսունպորտի Սեղանակին առաջ տեղի ունեցած էին։ Ուստի հիմա անոնց վրայ խօսիլը պատշաճ չէ։ Սակայն ներքին գործոց Նախարարին անմիջապէս դիմում եղաւ այդ մասին։ Քիւրտ քօմիտէին կազմութեան իրական նպատակն է կրթութիւն տարածել Քիւրտերուն մէջ, միացում առաջ բերել Քիւրտերու մէջեւ և ապահովել անոնց բարօք յարաբերութիւնները Հայերու հետ։ Թէ՛ ըսեմացել և թէ զբաւոր յորդորներ եղան այս նպատակով։»

ԼՈՆՏՈՆԻ լրագիրները ծանուցած էին թէ Վանայ ու Տիարպէքիրի մէջ սամսունպորտեան դէմ և խարազութիւնը վերջերս տարբեր տեղի կ'ունենան։ Ասոր վրայ հարցում ուղղուած բլլալով Վանայ կուսակալութիւնը հեռագրեց թէ այդ տեսակ տարբերներ բնաւ տեղի ունեցած չեն։ Տիարպէքիրի կուսակալութիւնն ալ պատասխանեց թէ ամիս մը առաջ Հայու մը պատկերը չնուեր է, ըսելով որ եկեղեցիին պարտք ունի և այդ պատկերը պատին փակցուեր է։ Ասոր հետեւանքով Հայերը յարձակեր են նոյն անձին խոնարհին վրայ, սակայն արդիւնք է, այդ պատճառով ժողովուրդը քիչ մը յուզուեր է, բայց անկէ ի վեր որ և է մեղադրեալ չէ պատահած և թէ ամէն օր սամսունպորտեանն համամտին կ'ապրի։

ԾՈՒՐԵՐԸ ԵՒ ՔԱՒԻՐՏԵՐԸ.— Քիւրտ քօմիտէին անդամներէն մէկը սա նամակը ուղղած է Իզտամի. «Զորեքշաբթի օր, Իզտամ լրագրին մէջ հրատարակուած էր Հ. Յ. Դաշնակցութեան Թղթակցին մէկ հեռագիրը, ուր պատմուած դէպքերը Սամսունպորտեան հնչակեանին առաջ տեղի ունեցած էին։ Ուստի հիմա անոնց վրայ խօսիլը պատշաճ չէ։ Սակայն ներքին գործոց Նախարարին անմիջապէս դիմում եղաւ այդ մասին։ Քիւրտ քօմիտէին կազմութեան իրական նպատակն է կրթութիւն տարածել Քիւրտերուն մէջ, միացում առաջ բերել Քիւրտերու մէջեւ և ապահովել անոնց բարօք յարաբերութիւնները Հայերու հետ։ Թէ՛ ըսեմացել և թէ զբաւոր յորդորներ եղան այս նպատակով։»

ԼՈՆՏՈՆԻ լրագիրները ծանուցած էին թէ Վանայ ու Տիարպէքիրի մէջ սամսունպորտեան դէմ և խարազութիւնը վերջերս տարբերներ տեղի կ'ունենան։ Ասոր վրայ հարցում ուղղուած բլլալով Վանայ կուսակալութիւնը հեռագրեց թէ այդ տեսակ տարբերներ բնաւ տեղի ունեցած չեն։ Տիարպէքիրի կուսակալութիւնն ալ պատասխանեց թէ ամիս մը առաջ Հայու մը պատկերը չնուեր է, ըսելով որ եկեղեցիին պարտք ունի և այդ պատկերը պատին փակցուեր է։ Ասոր հետեւանքով Հայերը յարձակեր են նոյն անձին խոնարհին վրայ, սակայն արդիւնք է, այդ պատճառով ժողովուրդը քիչ մը յուզուեր է, բայց անկէ ի վեր որ և է մեղադրեալ չէ պատահած և թէ ամէն օր սամսունպորտեանն համամտին կ'ապրի։

Հանգուցեալ Տ. Սահակ Ա. քհնյ. Տ. Սարգսեան ընտանիքը իրենց խորին շնորհակալութիւնը և երախտագիտութիւնը կը յայտնեն յուղարկաւորութեան նախագահ Ամենայն. Տ. Տ. Մատթէոս Ս. Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեան Հայրիկի, սղակիր Տ. Վահրամ Ս. Արքեպս. Մանկունի Հօր, Պատարագիչ Տ. Մկրտչ Ս. Արքեպս. Վեհապետեանի, Տ. Գրիգորիս, Տ. Հմայեակ և Տ. Դեղոր Ս. Արքեպիսկոպոսներուն, Երուսաղէմի և Պոլսոյ Պատր. Փոխանորդներ՝ Տ. Եղիշէ և Տ. Դեւոնդ Վարդապետներու և Վարդապետական դասուն, քահանայական դասուն և գիւղիս ազգիս քահանաներուն, յարգամիտ երամչտատներուն, գիւղիս Դպրաց Դասուն, Հոգաբարձութեան և Առաջ. ուսուցչին և գիւղիս ազնիւ երիտասարդներուն, Ցոյն եկեղեցւոյ ներկայացուցչին և Հրէից հասարակութեան կրօնաւորներն, բոլոր թաղացի և համազգային ներկայ յարգարանքներու, որոնք բարեհաճեցան ներկայ գտնուելով իրենց վերջին յարգանքը մատուցանել հանգուցելոյն։

Նեմցէ վշտաբեր ընտանիքը իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք թէ՛ հոս և թէ Իզմիրլեն անձամբ կամ գրով ու լրագրական հրատարակութիւններով իրենց ցաւակցական զգացումները արտայայտեցին և արժանաւոր յարգանք մը ընծայեցին յաւէտ ողբացեալ և սարսրախտ

ԱՐՄԵՆԱԿ ՆԵՄՑԷԻ

մեկնաւորին, իր կսիծալի ու գամնալէ կրտսեան առթիւ։

„ՆԷՃԱԹԸ ՄԻԼԼԷԹ"

ԹՈՒՐԳՕ-ՀԱՅ ՕԳՆԱԿԱՆ

Օսմանեան հայրենիքին քաղաքական, բնկերական և մտաւորական կենսական շահերուն։

Կը հրատարակուի խմբագրապետութեամբը Տիր Եւ Տնօրէն փասաքան

Ս. ՏԻՐ - ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆԻ

Սոյն լուրջ շաբաթաթերթը ամէն բան նէ առաջ համերաշխութեան սիրունութիւնը վրայ հիմնուած բլլալով, թարգնէնայ առաջնակարգ գրիչներու օժանդակութեամբ պիտի պաշտպանէ օսմանեան բոլոր տարբերուն փոխադարձ շահերը, կատարեալ անկողմնակալութեամբ, ազգային խնդիրներու մասին ալ կարեւոր բաժին մը յատկացնելով։ Առաջին թիւը արդէն հրատարակուեցաւ շաբաթ օր ճոխ և գեղանուէր պարունակութեամբ։

Յաջողութիւն կը մաղթենք մեր նոր պաշտօնակցին, որ արդէն ծանօթ է մեր ընթերցողներուն իր անտեսական և քաղաքական լուրջ ուսումնասիրութիւններով։

ՄՈՌՅՈՒԱԾ ԳԵՐԵԶՄԱՆ ՄԸ

Սպասուեցան չորեքշաբթի թուականին ի վեր անցան երկու ամիսներ և այդ երկամեայ տրջանին լրագիրները ապատօրէն գրեցին ու խօսեցան, թարգ և հայ անձնաւորներու գերեզմանները հանդիսական թափօրներով և տգեղանգիստներով անխրախ պատուեցան, սակայն ոչ ոք անդրադարձաւ անունի մը չուրջը, որ իր կեանքի վերջին օրերը անցուց Երուսաղէմի մէջ իբրեւ աքսորական և Իզմիրլեան Հայրիկի աքսորակից։ Այդ անձը Կարնոյ երգնենի Առաջնորդ Հանգուցեալ Դեւոնդ եպիսկ. Շիշմանեանն է, բանապետական ոչ-ոյժի զոհ մը՝ որ իր աչքերը փակեց աքսորականի կապերուն ու կապանքներուն տակ՝ նչատակ բլլալով միեւնոյն ժամանակ քանի մը ազգասէր(?) միարանները. անարգանքին ու նոյն իսկ մասնաւորեան՝ իբր հեղինակ Ազգ. քանոնիրու հրատարակող Առաջնոյս Թերթի ապարանէն լոյս տեսած «Հայորդւոյ մը ցաւերը» առնուն բանաստեղծական գրքոյկին և իբր թարգմանող Աստուածատուր եպիսկոպոսին «Ժամանակագրական պատմութեան» երկրորդ մասին, զոր թարգմանել յանձն առած էր, Երուսաղէմի փրմնական հիւպատոսի առաջարկութեան վրայ։ Կը զարմանանք, թէ ինչ՞ւ չեն փնտռուիր այդ մասնաւորեան, կամ եղբայրասութեան հեղինակները։ Վերջերս միայն հարցում մը ուղղուած է «թէ ո՞վ է հանգուցեալ Դեւոնդ եպիսկոպոսի մասնիչը Երուսաղէմի Բէչտա պէյ կատարարէն օրով։»

Երուսաղէմի Օսմ. Քոմիտէի անդամները ի յարգանս Հայ նոնտատներու յիշատակին մնչեւ Պոլիս ծաղկեպսակ զրկեցին, անուց գերեզմանին վրայ դրուելու համար։ Երուսաղէմի Միաբանութեան չէր վայեր, գոնէ այդ անխարտկանութեան ոգիին թելադրեալ՝ պարզ հոգեհանգստեան պաշտօն մը կատարել Ազգին համար աքսորանաց մէջ իր ընդմեռոր կեանքը կնքող նոնտատակ հոգեւորականի անչուք գերեզմանին վրայ և այդպէս խղճի տագնապ մը ազատուիլ։

Մենք չատ մօտէն կը ճանչցինք հանգուցեալը և չշշուած էինք իր ազատամիտ և հայրենասէրի զգաստութիւնը, մանաւանդ 1902ի մեր ուխտաւորութեան միջոցին ցոյց տուաւ մեզ իր ազատաշունչ յօդուածներուն հաւաքածոն, որոնք հրատարակուած էին, արտասահմանի թերթերուն մէջ զանազան ծածկանուններով։

Այս մէկ քանի տողերը գրելու առթիւ խղճի պարտք մը կը համարինք նաեւ հրապարակաւ կոչում ընել իր եղբօր՝ Հմայեակ էֆ. Շիշմանեանի, որ եթէ Տ. Դեւոնդ եպիսկ.ի ձեռագիրները իր քով պահուած կը մնան՝ անոր «Աքսորականի մը կանոնը» հրատարակութեան տակ, որ 500 էջի մօտ տուաւ գործ մըն է, և որ իր կանոնի գրուագը պիտի բլլայ։

1908 Սեպտ. 15 Կարնեցի

ՀԱՅ - ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲԵՄ

ՎԱՂԸ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԱՆ. —

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ ժամը 4 30ին Բրաճ. Ե. Հ. Ճէնիզեան։

.·. Սկիւտարի մատուռին մէջ ժամը 3ին Պ.եր. Ա. Պ. Շամատեանեան։

.·. Կէտիկ Փաշայի Ամերիկեան վարժարանին մէջ (Լանկասի եկեղեցիի պաշտամունք) ժամը 4 30ին Տ. Հ. Պ. Կրեն։

.·. Պալաթ-Հասուի մատուռին մէջ ժամը 5ին Պ.եր. Ե. Պ. Գրիգորեան։

.·. Խասգիւղի մատուռին մէջ ժամը 7ին Պ.եր. Ս. Ս. Զարիկեան։

ԵՐԻՏ. ՔՐԻՍ. ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹԱԺՈՂՈՎ

Գալատիոյ Բէյօղլի մէջ, ժամը 8.30ին

.·. Սկիւտարի մատուռին մէջ, ժամը 8ին, նիւթ երբ 10 31։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

BOURSE DE PARIS

Սեպտ. 26/9 հոկտ. 1908

Ֆրանս. Ռենթ	3 %	94 85
Օսմ. Միացեալ բացուեցաւ		88 10
» » գոցուեցաւ		86 75
Բուսմէլի Երկաթուղի		162 25
Օսմ. Պանքա		677
Պալիա Գրատասէրն		391
Թրանսվալ		— —
Բիօ Թինթօ		— —

ՄԱՐԻՆՕՆԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ

ԳԱՐԱԳԱՌՆ ԹԱՐԳԶԻ ՄԻՋ

Տպագրական և վիմագրական ամէն տեսակ մեքենաներ և մասերներ կը ծախուին Մարինոնոյի գործարանին մէջ, որ մեծ համբաւ մը նուած է։ Այդ հաստատութիւնը ծախու հանած է ձեռքի թեթեւ և նոր մեքենաներ, նոր-սատուր պայմաններով։ Տեղեկութեանց համար դիմել՝ միակ ներկայացուցիչներուն՝

ԳՕՆԴՐԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Պոլիս, Գիւլիւք Ապուս էֆ. խան, թիւ 3

Յ. Գ.— Բօէնքա եղբարց առեւտրական Տունը ներկայացուցիչ է նաեւ Բէյնէօ հանրածանօթ Տան, որ տպագրական տառեր կը ծուլէ, և Լօրիլլօ անուն առեւտրական Տան, որուն տպագրական և վիմագրական մեքենաները համբաւաւոր են։

10—8

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

26 Սեպտեմբեր 1908

Օսմ. Միացեալ փոխոխնալ պարտաթուղթ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Ղշ.	95 10
» ամէնէն վար գին	»	95 05
» » վեր »	»	96 02
» երեկոյ գոցուեցաւ	»	95 11

Բուսմէլի Երկաթուղի

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	159 1/2
» ամէնէն վար գին	»	159 1/2
» » վեր »	»	161 1/2
» երեկոյ գոցուեցաւ	»	161 1/2

ՊՕՅՔՕԹԱԺ

ԷՆԴԵՆԷՆ

ԱԼԻՍԹԵՐԵԳԵՐՄԱՆ ՀԱՄՕՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Երէկ իրիկուան կողմ ամէն ոգեցուցարարներ հաւաքուելով մամանուրաբար Ղալաթիոյ Թերթին և Շեմսի վաճառատանց ապեւ, թայլ չէին տար ներս մտնելու յամախորդներուն, յայտարարելով թէ ամէն ճշմարիտ Օսմանցի պէտք չէ գնում կատարել յիշեալ հաստատութիւններէն։ Ասիկա ազդակի հետեւանքն է աստուածերգման քաղաքականութեան այն եղանակին, որով ամիկա կը միջամտի Թուրքիոյ ստացած քաղաքական նոր բէմին և անոյշաց այս բանը պօռթիկա մի է այն խալ կայրոյթին, որ օսմանցի Ժողովուրդին մէջ կը գայնաբար այն անսանձ շահագրգռութեան պատճառաւ, որով գերման տարրը Թուրքիոյ բոլոր շահագործական տարրերները գրեթէ խրացուցած էր։ Երկու վաճառատունները սովորականէն կանուխ փակուեցան, վանելով ժողովրդական ցոյցերէ։ Առեւտրական և տեղատարական հաստատութիւններ օսմ. դրօշ պարզած էին։ Սոյն հաստատութիւններէն մէկուն կողմէ յոյս յայտնուած է թերթիս խմբագիրներէն մէկուն թէ անչուշտ վաղը միւս օր մէջտեղեր ձեռք պիտի առնուին, այս հակագերման ցոյցերը արգիլելու համար։ Բայց մենք կը կարծենք թէ ասիկա ապարդիւն յոյս մըն է, որովհետեւ եղածը մամանակի բան մը չէ, այլ ժողովրդական ընդհանուր ցոյց մը։ Ասոր իմաստութիւնը բնականաբար անկարող պիտի բլլայ այս սեռակ ցոյցի մը դէմ դնել, քանի որ, ինչպէս ըսինք, եղածը մամանակի չէ, այլ ընդհանրական։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պ. ԱՍՔՈՒԹԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՕՐԻՆԵՔՆԵՐ ԿԻՏԷԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՊԱԼԿԱՆԱՆԱՆ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

ՍՈՖԻԱՅԻ ՄԻԹԻՆԿ

ՎԻԵՆՆԱ, 8 հոկտ.—Բանակին պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ չրջաբերական-հրամանագիր մը որ կը պարունակէ կայսեր հրամանը թէ Հէրսէք-Պոսնայի նոր զինուորները այսուհետեւ աստուածական լանակին զինուորական կանոնագրին համեմատ, երդում պիտի ընեն և թէ Հէրսէք-Պոսնայի զինուորները ու այս երկիրներուն միւս զինուորական կազմակերպութիւնները ապէ վերջ պիտի անուանուին «կայսերական-թագաւորական»։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պ. Ասքուիթ յայտարարած է թէ անգլ. կառավարութեան փափաքն բլլալով Երիտասարդ Թուրքիոյ սահմանադրութիւնը պաշտպանել, կը զգայնէ Աբսարիոյ-Հունգարիոյ և Պուլկարիոյ թէ չեն կրնար Պերլինի դաշնագիրը խզել առանց զայն սատարողով տէրութեանց հաւանութեանը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Աժանս Բիւթէր կ'իմանայ որ անգլիական կառավարութիւնը խորհուրդ տուած է տերով կառավարութեան չափաւորութիւն ցոյց ալ տալ ի իր խնդիրներուն համար պատշաճ գիրք մը բռնել։

ՍՈՖԻԱ..— Սոֆիայի մօտ գտնուող վառօդարանին չրջակայքները ձերբակալուած չորս անձերու թրքէն տիտմիթի գտնուելուցս։ Այս մարդիկը խոստովանեցան թէ նոյնատեղ պատրաստուած էին բոմբ մը ոչնչացնելու համար։ Ասիկա զատ մեր ոստիներ ալ գործել։ Նոյնպէս խոստովանեցան թէ իրենք յարաբերութիւն ունէին ոեսպ պաշտօնական անձնաւորութիւններու հետ։

ԱԹԻՆԱ, 9.—Լրագիրները Գոնտամայէն հեռագիրներ կը հրատարակեն հաստատող թէ կրետական մարտաստունները սկսած են գործածել յունական սակրացոյցներ։ Նմանապէս գործադրութեան դրուած են յունական օրէնքները։ Գործադրիչ լանձնախումբը տեղեկագրեց դահաժառանգ փոխարքային Կրէտէին միացումը՝ Յունաստանին։ Մեւնոյն բանը հաղորդուեցաւ Եսրիկոս թագաւորին, որ հիմա Քարլենակ կը գտնուի։ Կրետական կառավարութիւնը հաստատմամբ եղաւ բրաւ Եսրիկոս թագաւորին համար, Կրէտէի մեսրոպրիսին առջեւ։

ՍՈՖԻԱ.. — Երմանական հախարարութիւնը հրամայեց դադրեցնել արեւելեան Բումէլիի սեպտեմբերի տարբերն վճարումը, որուն պարտամամբ երկէ էր։

ԶԱԳՐԵԲ, 8.—Բոլորի մեծ միթինկ մը տեղի ունեցաւ ընդդէմ Գոնտա-Հէրսէքի միացմանը։ Որոշում մը քուէարկուեցաւ, որով կառավարութիւնէն կը խնդրուի մուտալ նախարարները և Սերպոյ հետ առաջ անցնիկ՝ սերպական չահերուն պաշտպանութեանը համար։ Մինիսիկին առարարումէն վերջ ներկաները խոնդալամեծ ցոյցեր բրին իշխանական պարտէն և ռուսական դեսպանատան առջեւ։

ԱԶԱՏ ԹԱՏՐՈՆ

Այս կիրակի ցորեկ ժամը 7½ին Բեյոս Թէփէ-Պաշիի թաղապետարանի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացուի Վիքթոր-Հիւկոյի նշանաւոր մէկ թատերախաղը՝

ԱՐՔԱՅՆ ԶԲՕՍՆՈՒՑ

Առաջնորդութեամբ Պ. Ե. ՇԱՀԷՆԻ եւ Պ. Ա. ՄԱՏԱՓԵԱՆՑԻ

Թատերախաղին յաջողութիւնը համար ապէրդ է խօսիլ, քանի որ լաւագոյն տարրերով կազմուած խումբ մըն է, որուն փայլը կը կազմէ Պինելմէհեան արուեստագէտ տիկին կրտսեր աղջիկը՝ Օր. Էլիզ Պինելմէհեան։

Թատերախաղին ներկայացումէն առաջ Պ. Ս. Մատթէոսեանց պիտի պատասխանէ նշանաւոր ողբերգակ Պ. Աղամեանի «Գերասանը» և երիտասարդ կատակերգու Պ. Յ. Շահէն՝ կատակերգակ Գ. Ռշտունիի «Բանքալոնիս Կոնակոն» պիտի երգէ։

Ուրեմն վաղը զէր ի Բերթի Շան։

Տոմսակները կը ծախուին թատրոնին կիշէն։

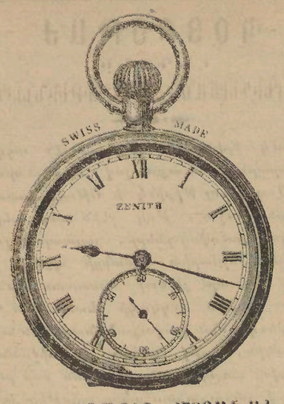

ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ
Նէօշադէլի Դիտարանին. 1903

ՈՐՆ Է
ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԱԾ
ԵՒ
ԱՄԵՆՈՒՏ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ
ՄԻԱԿ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

ԱՄԷՆ ՄԵՏԱՂԷ ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ
Ընկեր. ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Գ. ՍԱՐԳԻՍՕՖ եւ ԸՆԿ.

ՉԵԼԻՐ

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ԲԱՐԻՁ, 1900

ՈՐՆ Է
ԺԱՄԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ՅԱՌԱՋԴԻՄՈՒԹԵԱՆ�page
ԲԱՐՁՈՒՆՔԻՆ ՎՐԱՅ ԳՏՆՈՒՈՂ
ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ

ԹՒ 16 — ՊԱՇՃԷ ԳՍԲՈՒ — ԹՒ 16
Օսմանի-Պամ հասարակութեան դիմացը
Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՐՏԱՔՈՍ ՄՐՑՄԱՆ
Անդամ Ժիւրիի, Միլան. 1906

Մեր յարգոյ յանախորդներուն դրականապէս ապացուցանելու համար մեր ՉԵՆԻԹ ժամացոյցին ուրիշ ամէն ժամացոյցներէ ունեցած բացառիկ առաւելութիւններ, վերոյիշեալ հոիմ յատկութիւններէն, այսինքն նրբանկամ յորինուածք, տոկունութիւն եւ բարձր ճշդութիւն (haute précision), միոյն մէջ իսկ թերացող ՉԵՆԻԹ ժամացոյց մը եթէ գնորդներու կողմէ մեզ վերադարձուի, պատրաստ ենք վճարելու փոխարժէքը, առանց ո եւ է առարկութեան։ 50—23

ՐԱՖՖԻԻ ԵՐԿԵՐԸ

Միայն Թիւրքիոյ համար յատուկ և պակսեցրած արժէքներով և ճանապարհածախքը ճեռիսկած։

Զալաթեցին, առանձին, չքեղ թղթի վերայ 6 ղ.	
Խնները եւ Զալաթեցին միասին	24 »
Խաչագողի յիշատակարանը I. II. III. և IV մասերուն	24 »
Կայծեր Հ. Ա.	24 »
Կայծեր Հ. Բ. և վերջ	36 »
Ոսկի Ամպողը	12 »
Խամսան Մեկիմուրիւնները, Դարաբաղի Ասպագէտը և Գաղտնիքն Զարաբաղի մի գրքի մէջ	24 »
Սամսէլ պատմական վէպ Հ. I. II. III.	36 »
Դաւիթ-Բէկ պատմական վէպ և վերջ	36 »

Դիմել՝ Madame RAFFI
32 Richmond Gardens
Shepherd's Bush
LONDON, W. (England)

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԶԳԵՑՍԵՂԻՆԱՅ

ԷՄՆԻՅԷԹ

Կ. Պոլիս, Սաւրբան Համամ
Գրեֆի Լիոնեի դրամատան վրայի յարկը
հասատուած

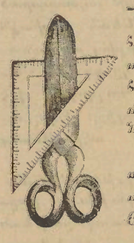

Վերջին նորամուծութեան համեմատ արանց, կանանց և տղոց համար ամէն տեսակ հագուստներու ճոխ մոլերք մը միւռ պատրաստ կը գտնուի։

Ամէնէն տեսակի հարկի տեր և զժուարագոյն ոճեր անպամ գոհ կը մնան ԷՄՆԻՅԷԹի հագուստներէն։

ԳԻՆՆԵՐԸ ԲԱՑԵՐԱԿԱՆՊԷՍ ՑԱԾՐԻՆ
ՉԵՂՈՒ ՉԿԱՑ ԲՆԱՒ
ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՑ Է 50—2

ԱՄԷՐ ԲԻՖՈՆ

Ամենաարագ զմռնոցումներու արժանացած զանազան արեւելեան ոճերու մէջ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏՈՒՐՆԵՐ՝ Գոն, Ալէբի, Մարտիլիա, Իւան, Գորս, Բարիզ, Լէվանտա-Բերէ
ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐ՝ Ֆիլիպին, Ալժէ, Օման, Լիոն, Սէք, Տիժզ, Գրանէլան, Ֆրանէլ

ԱՄԷՐ ԲԻՖՈՆԸ, ամէնէն լաւ քինինեան ապրանքն է որ կազդուրիչ ըմպելիին, պատրաստուած է ալժիրիական հոգի յատուկ տունկերով։ Իր կազդուրիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առաւօտեան ճաշէն առաջ կամ ճաշէն առաջ տասնուհինգ բարեբար աղդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին չնորհիւ մարդուս ապառած ուժերը կը վերանորոգուին եւ անոնք զարդ կը մնայ։

Մանաւանդ, — Անխիղճ մ'ըրիկ մեր վաճառողներէ կեղծած բլալնան, մեր Բիրան ապատող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կուտանք առանձնապէս ուշադիր մնալու միայն դիմել, որպէսզի զի կեղծերը չառնեն, պէտք է պահանջեն որ իրերը ունենան ոչ Ֆաբրիքային գրոշը կրեն։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ
Ս. Լ. ԲԱՐՄԱ։
Գ. Գ.

Ա Ռէքքիա	Գալաթիա
Էքսնէրիք Գոսբէռաթիվ	Գալ. Բերա, Պոլիս եւ Գալաթիա
Բարաաբալը եւ Մէլէքիաթ	Գալաթիա
Ժ Սթավրօպալօ	»
Սիգավրօպալօ Եզբարք	»
Բօթիքաքի Եզբարք	»
Թէվֆիքալը և Ը.Կ.	»
Ժան Բ. Տէսիլա	»
Վէնան Գասապեան (Գ.Զալէ.)	Պոլիս
Մէնմա Գեազիմ	»
Թ Լէնս	»
Պ Սէֆէրեան	»
Ժ. Յովհաննիսեան եւ Ընկ.	»
Լամի Լամնրան	Բերա
Տէմէթրագօպալը եղբ. Թ եւ Ընկ	»
Թ Սարքիսեան Բերա. Կ. Պոլիս, Գալաթիա	
Սօսկիճ ոչ Բրօսքիքիօր աբ Ֆրանս	Բերա

Եւն Եւն Եւն. 50—34

ՇԵՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԵՅ

Ս. Զ. Գ.

Շերքէթի Խայրիէի չոգենաւերու ժամանակացոյցերուն տպագրութիւնը նուազագոյնով պիտի կատարուի երեք տարուան տեւողութեամբ։ Մասնակցիլ և կամ Նուազուրդին պայմաններուն վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողներէն կը խնդրուի դիմել Ընկերութեան վարչութեանը։

*** Շերքէթի Խայրիէի վարչութիւնը ամուրդով ի վճառ հանած է հնգկական իւրի 53 պարզ տակառներ և ծուլուած իրեղէններ 200 թունայի չափ Խասգիւղի գործարանին մէջ։ Մասնակցիլ և առելի տեղեկութիւն առնալ ուզողներէն կը խնդրուի նոյն վարչութեան դիմել՝ հարկ եղած երաշխաւորութիւններով։

*** Արդէն տակաւին 500 հատ, արդէն գամ՝ 40 օխա, ռեմիզանին փայտ՝ 500 օխա, հատարակ թուղթ՝ 70 քիլօ, մոմ 350 քիլօ, սպունգ՝ 2000 հատ և սեւ ներկ փոշի 150 քիլօ։ Ասոնց գնումը նուազուրդով պիտի կատարուի։ Մասնակցիլ ուզողներէն կը խնդրուի դիմել Շերքէթի Խայրիէի վարչութեան՝ հարիւրին տասը երաշխաւորութեան գումարով։

*** Խոուռ (խաթիբի) 4000 քիլօ, սոսա՝ 4500 քիլօ, վերնի՝ 150 տուփ, մինիմ՝ 50 տակառ, ձուլածոյ կոտրտուք քլայտ՝ 10 թոնս և Բիկ Այրէն՝ 10 թոնս։ Շերքէթի Խայրիէի վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ վերոգրեալ իրեղէններուն մասնակարարութիւնը։ Մասնակցիլ և կամ նուազուրդին պայմաններուն վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողներէն կը խնդրուի դիմել նոյն վարչութեան։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
23 սեպտ. 1908 5—1

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին 8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին 3,700,000 ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Ագեքսանդրիա, Գահիրէ, Դամասկոս, Ս. Պոլիս (Գալաթա և Գրան), Մանչեսթր, Սկիւտարի եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ եւ Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև մեր օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Զեքերու հաշիներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հաշիներ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Զեքեր եւ վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան ոչ զայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղանարարական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Գանգատ Սալոնիքի վրայ վճարումներու համար ալ ենայողական Մասուն մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—25

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կոմբ. եռու երթկեաց. 1908 սեպտեմբեր 14 (Ն. Տ.) Բշ. օրեն սկսեալ
ՊՈՒՆԻԱ — ԷՄԷՆԼԷ — ՍՈՒԼԿԻՍԻՐԼՈՒԻ ԳԻՒՂ

Ե Ր Թ	Կոմբ. ՕՏՊ Ադր. եւ Ճմբ. Ուղեղ
Կայարան	
Գէնիա	մկն. 12 30
Գաչին խան	1 01
Զուլմբա	1 45
Արշդ էօրէն	2 13
Մանասաուն	2 42
Գարաման	ժմ. 3 13
	մկ. 3 28
Սիւբէյա	3 54
Այրանճը-Ճէրպէնա	4 44
Այանա	5 20
Էրէյլի	ժմ. 5 45
	մկ. 6 05
Գուլկուլու	ժմ. 6 20

Դ Ե Ր Զ Կոմբ. ՕՏՊ Ադր. եւ Ճմբ Իրիկուն

Կայարան	
Գուլկուլու	մկն. 6 35
Էրէյլի	ժմ. 6 53
	մկն. 8 50
Այանա	9 17
Այրանճա-Ճէրպէնա	10 01
Սիւբէյա	10 43
Գարաման	ժմ. 11 07
	մկն. 11 22
Մանասաուն	11 55
Արշդ էօրէն	12 24
Զուլմբա	1 —
Գաչին խան	1 36
Գէնիա	իրիկուն ժմ. 2 05

50—20

ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ
ԼԵԶ. ԵՒ ԱՌԵՒՏՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻՆ ԵՒ ՅԵՐԵԿՆԵԱՑ

Վարժարանիս 11րդ. շրջանն սկսաւ, մեր գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտները կը հրաւիրուին վարժարան։

Վարժարանս ունի երեք դասընթացք, Մանկապարտէզ՝ 3 տարի, Նախակրթարան՝ 4 և Ռեսմիարան՝ 3 տարի։

Վարժարանիս Նպատակն է ուսուցանել վաճառականութիւն և լեզու, կարեւոր ուսմանց և գիտութեանց ճիւղերով միասին։

Ինչպէս յայտնի է, Օսմ. Սահմանադրութիւնը ընդարձակ ասպարէզ կը բանայ Հայ ազգին. ազատ Հայրենիքի ուսեալ ուլեղազարդ անհատները պիտի գնահատուին պետական-վարչական գործերու մէջ, ինչպէս պիտի քաջալերուին անհատական զարգացումներու մէջ։

Ուստի վաճառականութեան, լեզուագիտութեան, վարչագիտութեան և նախնորդնով ազատական ասպարէզներու համար պատրաստուիլու փոխարէն ունեցող ազաք կը հրաւիրուին աշակերտել մեր վարժարանին, ուր պիտի վայելեն ընտանեկան խնամք հայկական լուրջ դաստիարակութեամբ։

Վարժարանիս ծրագիրն ու կանոնագիրը ձրի կը զրկուի փափաքողաց։ Դիմել Բագրատունի վարժարան Բերա, Բանկալթի։

Հիմնադիր-Տնօրէն
10—8 ԳԵՆԵՐԱԼ ՌԱՖԴԱՆԱՏՈՒՆԻ

ԱՄԷՆ ՏԵՂ

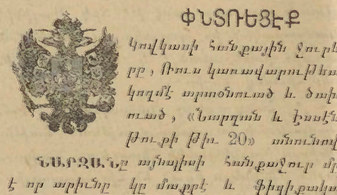

ՓՆՏՌԵՑԷՔ

Կովկասի հանքային ջուրերը, Թուս կառավարութեան կողմէ պրոմոնուած և ծանուած, «Նարզան և Իսմէնթուրի թիւ 20» անուանով։

ՆԱՐԶԱՆԸ այնպիսի հանքաջուր մըն է որ արիւնը կը մաքրէ և ֆիզիքական ուժերը կը կազդուրէ։ Միզանցքի քրոնիկ հիւանդութիւնից և ուռազմատի և տրիր հիւանդութիւնից զէմ ազդեցիկ է։ Ախորժակ ալ կը գրգռէ։ «Իսմէնթուրի թիւ 20» լուսագոյն հանքային ջուրն է սեղանի համար։ Ստամոքսին թթուտները կը չեզոքացնէ և մարսողութիւնը կը դիւրացնէ։ ՆԱՐԶԱՆ ԵՒ ԻՍՄԷՆԹՈՒՐԻ թիւ 20 պատմոնապետ տրոմուած են բժշկական հեղինակութիւնից կողմէ։

Գլխաւոր մթերանոցը և գրասենեակը կը գտնուի, Պոլիս, Տիվան Եոլու փողոց, թիւ 244, թէ՛ մնածադրական և թէ փոքրաքանակ կը ծախուին մեր առաջին յանձնարարները՝ «Թի Էքսնոմիք Թօ-Օրէքտիվ Սօսայթի լիմիթիտ»ով, բոլոր դեղագրանները, հաստաւոնները, նպարավաճառանոցները և այլն։ Նոյնպէս մեր մթերանոցին մէջ կը ծախուի Թաշտելէնի Ջուր, կուռավարական քննիրոլի տակ։

Միակ ներկայացուցիչ ամբողջ Թուրքիոյ, Եգիպտոսի եւ Ցունաստանի համար։

50—2 Բ.Օլ. Է. ՇԻԼԱՄՕՆՕՖ

PHŒNIX ASSURANCE LD. C°

"ՖԻՆԻՔՍ,,

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և փնտուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն տարացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան ճեռնարկն եղան է
ՈՒԴԴԱՄԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒՏ

Ցարդ վճարուած է առանձ. քան 27000000 անգլիական ոսկի։

Ընդհանուր գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց
Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքարիա խան, Պանկ Օթոմանի մօտ,
Գալաթա։

Փոխ գործակալ ի Պոլիս
Ֆենդրլեան խան ՇԻՎԱՆ ԹԷՊԷՆԵԱՆ

ՍԵՊՊԻՈՅ ԿԱՐՄԻՐ-ԽԱՉԻ ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ

ամէնքն ոչ 22 ֆրանքէն մինչեւ 50 ֆրանք կ'արժեն. այս յատաջատուական սակը խնայողական դրամագլուխ մը կը ձեւացնէ։ Այդ վճարումէն պատ կը դնեն մինչեւ 1981 պարգեւաւոր թիրաժներու մասնակցիլ։ Ցառաջիկայ դիրաժը տեղի պիտի ունենայ 1908 Հոկտ 1/14ին. մեծ պարգեւն է 200,000 ֆրանք։ Այս պարտաթուղթերը, որոնք անվիճելի ապահովութիւն մը կ'ընծայեն, Սերպիոյ ազգային պանքան դրուած 4 % տերպիական ռանթերով երաշխաւորուած են։ Նոնց չափաւոր գինը նկատի առնելով, ուելի բարձրանալու հեռանկարը կ'ընծայեն, անսովոր բախտաւորութեան մը հետ մէկտեղ, շնորհիւ կարեւոր պարգեւներով թիրաժներու արագ յաջողութեան։

Սերպիոյ Կարմիր-Խաչի պարգեւաւոր պարտաթուղթերը կարելի է գտնել ԱԼԻՆԴԸՐ ՊԱՆԴԷՌ ՖԻՐԱՆՑԷՆ և ՏԻՕՑԶԻ ՕՐԻՆԹՈ ՊԱՆԴԷՌ Բերայի ու Պոլսոյ գործակատարութիւններէն։ 25—6

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ԴԻՇԵՐՕԹԻՆ ԵՒ ՅԵՐԵԿՆԵԱՑ
Կ. Պոլիս, Դարբ-Գիւղ, Մէօճիւրսար ճասսէսի
Ցոր Տարեբոյան

Բանիմաց ծնողաց գնահատման և քաջալերութեան մէջ՝ Վարժարանս ամիսական կը յարատեւէ իր ընթացքը արդիւնաւորապէս, իբրեւ իր տեսակին մէջ միակ Գիշերօթիկ Հաստատութիւնը՝ աղջկանց խնամեալ և հիմնական կրթութիւնը նուիրուած, լեզուագիտական և զեղարուեստական ուղղութեամբ։

Վարժարանս հաստատուած է նորագոյն լայնարձակ և օդասուն շէնքի մը մէջ, որ իր նեղելն բաժանումներովը և օդաւէտ դիրքովն ալ դպրոցական ամէն յարմարութիւն կը միացնէ իր մէջ, Գիշերօթիկ և Ցերեկեայ աշակերտուհեաց համար հանգստաւէտութեան և առողջապահիկ ամէն պայման լրացնելով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ուսումներէ և գիտական անհրաժեշտ ծանօթութիւններէ զատ, հիմնական կերպով կ'ուսանուին Հայերէն, Ֆրանսերէն, Անգլերէն եւ Թուրքերէն լեզուները, ձեռամբ մասնագէտ ուսուցչուհիներու և ուսուցչուհիներու, գործնական կանոնի արդի պահանջումներու համապատասխան կերպով և գիւրաբարոյ մեթոդներով։

Մասնաւոր խնամքի և հոգածութեան առարկայ է Ցիսմոներէն և Անգլերէն լեզուաց Խօսակցութիւնը (բառաիք)։ Ցատուկ խնամով կ'ուսանուին նաև Գծագրութիւն, Առանձին Տնտեսութիւն, Կար ու Զուս, Ասեղնագործութեան զանազան տեսակները (Ձեռքով և մեքենայով), Զարնական և Գործիական Երաժշտութիւն, մասնաւորապէս ԴԱՇՆԱԿ և ՀՈՒԹԱԿ։

Դիշերօթիկներու համար կատարեալ մնալոյ և ընտանեկան ամենայն խնամք։

Աշակերտաց վերամուսը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 1 Բշ.։

5—4 Տեսչուհի ԼԻՒԻՒԻՔԵԱՆ ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ Հիմնադիր-Տնօրէն Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՂ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Մինկերի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պղպատի շինուած ըլլալով, իրենց ուժգնութեամբ ամէնքան գնահատուած են, որ այլասերիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Մինկերի մեքենայ օգտած են գործածել։ Մինկեր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքնաղագոյն ոսկեցած է բոլոր յայտնութիւններէն։

Մասնաճիւղեր բոլոր գիւղերու մէջ։

Մինկերի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Մինկեր Ընկերութեան վճառանամեակներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց. Գան Մարլէն դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Գալաթա Մէրսի դիմաց։
Գալաթա 1. Մինկեր խան Թիւնէլի առաջ։
) 2. Բրանմայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս 1. Մալթան ամամ թիւ 3։
) 2. Մալթան Պազարիա. Բրանմայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Ցայրի Պօղազ. թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Մինկեր Ընկերութեան կնոջ. փարչատեղին կը գտնուի Բերա. Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Ցայրի տանը։ 16 50—6

ՄՈԽՐԱՋՈՒՐԻ ՊԷՏՔ ՉԿԱՑ
ՈՐ ԿԸ ՓՏԵՑՆԷ ՁԵՐՄԱԿԵՂԷՆԸ ԱՅԼ
ՎԱՐԷՔԻՆԱՅԻ
ՈՐ ՆՈՐ ԿԸ ՊԱՀԷ ՁԱՑՆ

Դիւս իսպայի նեանաւոր հիմնագիս Հերիլ Ռամարինի
75% խնայողութիւն!!! Մեծ դիւրութիւն, կատարեալ մաքրութիւն եւ ճերմկութիւն,
ԱՆԹԵՐԻ ՀԱԿԱՆԵՒՈՒՄ
ԹԷԼ ՓՈՐՁԷՔՈՒ՝ ԴՈՒՐԸ ԱԼ. ՊԻՏԻ ՀԱՄՄԱԶՈՒՐԻՒ
Քանի մը մրցանակներ ստացած է զանազան ցուցահանդէսներէ, վկայագիրներ՝ զանազան կառաներէ, տեղեկագիր պատասխան քիմիագէտ Պ. Սինկրոսէ և կայս. բժշկական վարժարանի բրոֆէսէօր Ցօրթ. Ճէլպանէ։
ԲՈԼՈՐ ՆՊԱՐԱՌԱՎԱՃԱՌՈՂՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԹՈՕԲԷՔԱԹԻՒՆ ԴՈՒՌ. ԿԸ ԴՈՆՈՒՒ
Միակ ներկայացուցիչ Թուրքիոյ եւ Գուլկարիոյ համար
ԲԱՐԱԵՈՆՆՈՒ, ՓՕԼԱՍԻ եւ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Պաղտաս խան, թիւ 7, Կ. Պոլիս
ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 50—12

ՊԱՆՔԱՆ
Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ Ֆրֆ. 9,500,000
Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ » 142,750,009

ՊԱՆՔԱՆ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահ կարասի Հապի, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ շատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ ճիւղը որ անմրցելի դիներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ խառն ապահովագրութիւն, ընտանեկան, մասնաւորներու, եւայլն եւայլն։ 50—40

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ Խ. ՖՐԱՆԿԻՒԼՈՖ եւ ԸՆԿ
Պոլիս, Անճիսիս խան

ԹՐԱՄՈՒԼՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ազդ.—Կ. Պոլսոյ Թրամուէյներու Ընկերութիւնը նուազուրդի կը դնէ Ֆէրիքէօյէն Թարմալա չինուելիք նոր գիծին համար պէտք եղած 3000 խորանարդ մեդր հոգի մատակարարութիւնը։ Նուազուրդը պիտի կատարուի հոկտ. 2/15ի հինգշաբթի օրը կէսօրէն երեք ժամ առաջ՝ Ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ Զալաթիա Վոյվոտա փողոց։ Մասնակցիլ ուզողները կրնան պայմաններուն տեղեկանալ Ընկերութեան մասնագիտական դիւանէն։ Նուազուրդին մասնակցողները պէտք է իրենց երաշխաւորութիւն տան ոսկի յանձնեն Ընկերութեան արկղին, նուազուրդը փակուելէն ետքը իրենց վերադարձուելու պայմանով։

Կ. Պոլիս, սեպտ. 18/2 հոկտ. 908
5—4 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ԲՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԻՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Նաւաբեռան երթեւեկութիւններ
Սեպտեմբեր

Դ. 17/30 Իզմիր, Սիրոս, Սամսուն, Օրսու, Տիրեսոն, Տրապիզոն, Բրիզէ և Գ-Բուսա. հէս օրէն առաջ ժամը 10ին։
Դ. 17/30 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
Ե. 18/1 Իզմիր Պիրէոն և Ադրիատիք. ժամը 10ին։
Ե. 18/1 Օտեսա. ժամը 4ին։
Ուր. 19/2 Սեվաստոպոլ. ժամը 10ին։
Շբ. 20/3 Օտեսա. ժամը 10ին։
Շբ. 20/3 Տարասնէլ, Միթիլի, Իզմիր Պիրէ, Հանգաս Մէրսին, Իսքենտերուն, Տրիպոլի, Գէրմէ, Հայֆա, Եաֆա Բատ Սաֆա և Ալէքսանդրիա. ժամ 4
50. 1

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Հոկտ. 11ին, Ցրիժի, Սեւ ծովէն
Հոկտ. 13ին, Իսքերդի, Մարսիլիայէն
Հոկտ. 23ին, Ժօնի, Սեւ Մովէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Հոկտ. 12ին, Ցրիժի, Մարսիլիա
Հոկտ. 14ին, Իսքերդի, Սեւ ծով
Հոկտ. 23ին, Ժօնի, Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզ » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիրերի համար)։

Տեղեկութիւնաց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփխանէ, քարափին վրայ։
15 50—16 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբարդ եւ ապրանք փոխադրող
օգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սէգի	Նայդօգրիս
Մինիս	Էմէրսիս
Բաֆսիս	Ֆուլգրիս
Թէյպր	Սօէրիս
Նարպօն	Ֆայէրի
Նավարին	Ֆարոս
	Թիպս

Առաջին դասի չոգենաւերը լոսնագրաստաւած են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, նիկոթեանութեամբ կը լուսաւորուին եւ ինն ճամբորդներու համար անոյշակ ունին։

Երկրորդ դասի չոգենաւերն ալ ամենայն փոքր թեամբ ճամբորդներ կ'ամենայն տեղ տեղուն կ'ունին։ ոչ դասի ե. Գոյսե Կիվրրալ Ա. կարգի դասի է 15
» » Բ. » » » 11

Որ թանդրան ճամբորդներէն ոչ փոխադրավճարնց կամ Զալաթիոյ մաքսի համար՝ իրենց կրամուրներ ուտ չգնեն՝ ժամանումն 24 ժամ առաջ։

Ամբարկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստներ ասելու համար ապրանքներ ի գրանցումն։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՌԻՒԻՕՊ եւ Ընկ. Գործակալք
Ուկիթոլ խան, Գալաթի առաջ, Պոլիս
ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.
50—14 31 Ճէյմս Սգրիգ, Լիվրուպ։

Առաջնակարգ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՃԱՅԵԱՆ